

Voi vãng bàn thờ Ông Thiên

ISSN: 2734-9195 16:13 08/11/2023

Bàn Ông Thiên là nét văn hóa cổ truyền, tín ngưỡng dân gian tốt đẹp, không phải mê tín dị đoan hay hủ tục lạc hậu nào cần giản lược nên sự voi vãng thực đáng tiếc.

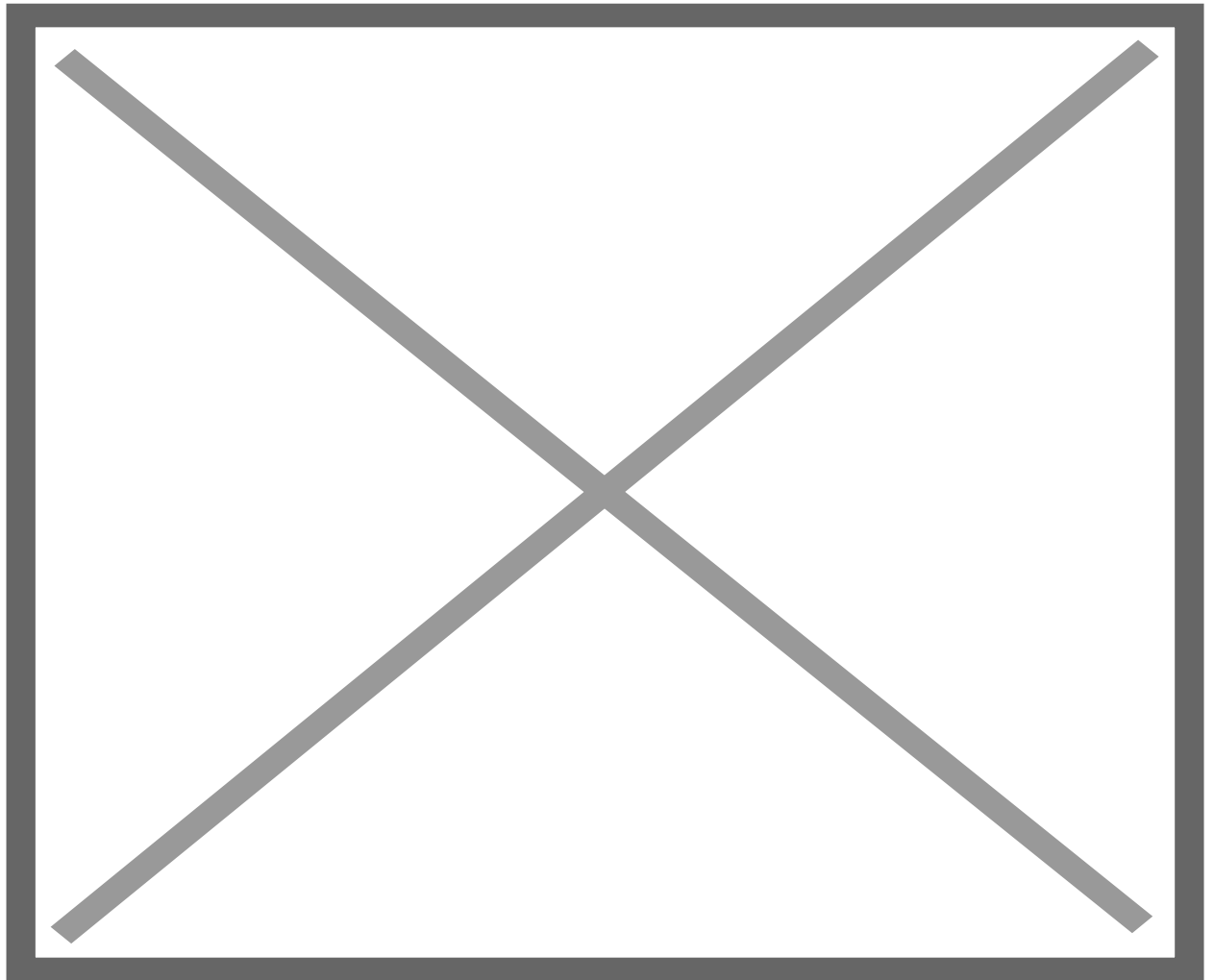
Tác giả: **Nguyễn Thành Công**

Ngược dòng thời gian, nhiều mái nhà phía trước hiên có bàn thờ Ông Thiên ngay vị trí trung tâm, cách trang trọng chỉ với mảnh ván hay xi măng nho nhỏ có một lư hương, chập tối buông xuống chủ gia trong trang phục trang nghiêm, lễ thấp nén hương đầu tiên rồi mới đến ban thờ gia tiên, các ban thờ trong nhà.

Bàn thờ Ông Thiên có khi chỉ được làm bằng khúc cây, miếng ván, gia đình có điều kiện xây cột xi măng tạo mặt bằng nho nhỏ đặt lư hương trông vững vàng, cũng có nhà chật hẹp - nhất là vùng quê nghèo, nhà không có sân, hiên, dùng một chiếc lon nhỏ treo phía trước làm bàn thờ Ông Thiên.

Tập quán tâm linh thờ bàn thờ vọng Ông Thiên của người Việt có lâu đời, đây là tín ngưỡng dân gian phổ biến, không phải tôn giáo. Khi nghiêm trang thấp hương nơi bàn thờ Ông Thiên, khấn nguyện thái bình, thiên hạ bằng an, mùa màng mần ăn phát đạt, không có nghi lễ tôn giáo nào một cách cứng nhắc.

Ngày rằm, mồng một có trái cây cúng nơi ông Thiên cùng các ban thờ trong nhà, ngày thường chưng bông - trái, vậy thôi.

Từ Hán - Việt, Thiên tức Trời, bàn thờ Ông Thiên là thờ Trời - một tín ngưỡng phổ biến của người Việt. Ở các miếu mạo, vị trí ấy định danh rõ ràng thờ “Thiên địa phụ mẫu”, tức trời đất cha mẹ - không phải thờ Thánh hay Thần mang tính tôn giáo.

Từ chỗ phổ biến nhà nhà gần như đều có, theo thời gian, bàn thờ Ông Thiên với vắng dần, nhiều nhà xây mới “chi tiết” bàn Ông Thiên bị giản lược khiến mái ấm khang trang tươi tắn hoàn thành, phía trước không có bàn thờ Ông Thiên dù có khoảng không gian rộng hay hẹp. Từ góc độ chủ quan, tác giả cho rằng hiện tượng ấy – sự vắng bàn thờ Ông Thiên- phản ánh sự hụt hẫng tín ngưỡng dân gian truyền thống ở lớp trẻ, trước nhịp sống hiện đại cùng lối nghĩ duy vật ngày càng chủ đạo trong đời sống tinh thần, tức phản ánh bức tranh nhân sinh quan thế giới của người trẻ ngày nay.

Về mặt kiến trúc, phối cảnh mái nhà Việt từ lâu đã mặc định gắn với chiếc bàn thờ Ông Thiên phía trước hiên, nhìn ra sân, mang nét văn hóa, vẻ đẹp riêng của kiến trúc truyền thống. Hình ảnh bậc cao niên trong áo nâu, chiều tối thành kính nguyện, thắp hương nơi trước hiên nhà vốn gắn với mái ấm, xóm làng, nay vắng dần.

Bàn thờ Ông Thiên là nét văn hóa cổ truyền, tín ngưỡng dân gian tốt đẹp, không phải mê tín dị đoan hay hủ tục lạc hậu nào cần giản lược nên sự vui vầy thực đáng tiếc.

Mong thay...

Tác giả: **Nguyễn Thành Công**